

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

O K T Ó B E R 3 1.

Írta: Dr. Bodonhelyi József.

Luthert az a lelki kényszer indította kiállásra, hogy az egyház életébe újra visszatérjen az abból jórészt kiesett engedelmisség Krisztus iránt. Valahányszor az egyház megszűnik egyedül és kizárólag és teljesen egyház lenni, ennek mindig az elvilágiasodás az oka. A világ igézete megejtí a földi egyház tagjait, arra hallgatnak, meghalkul az Ige parancsa és az eredmény a világ győzelme az egyház felett. Ez az egyház megromlása, elhajlása, deformációja.

Isten azonban nem hagyja elesni az ő népét. Minden reformációt Isten maga készít és végez el. Ezt a munkáját saját akaratának érvényesítése, szuverenitásának biztosítása, Krisztus uralmának újraigénylése útján végzi. Mindehhez személyiségeket támaszt. Megjelenik Isten műve: a homo renatus, a helyreállított ember, a krisztusi személyiség. Ilyenek voltak az egyház történelmében eddig legnagyobb mértékben jelentkezett bajoknak Isten különös kegyelmével és erejével orvoslására küldött reformátorok. Feladatukra az Ige ébresztette rá őket. Emlékeztetés, élő lelkiismeret lettek az egyház számára.

Reformátoraink a szó szoros értelmében vett Verbi Divini minister-ek voltak. Nem az Igeről beszéltek, hanem az Ige beszélt hozzájuk. Hítük alázatával, de ugyanakkor minden tudományos eszközzel is igyekeztek minél valóságosabban és mélyebben megismerni az Igét. És ezt a világosan megértett Kijelentést hirdették tisztán, elegyítetlenül és bátran. A teljes és tiszta Evangélium próféta-hirdetése Isten üdvözítő akaratának személyre szóló közlése volt. A református keresztyénség örök parancsa a valóságos és elegyítetlen Igének tiszta hirdetése. Az Isten szavának hívó elfogadásához a Kegyelem előtti engedelmes meghódolás járult a sola gratia újra megtalált evangéliumi elve. Krisztus főpapi áldozata előtt való alázatos, boldog megnémulás. Mivel pedig Krisztus látható egyházában együtt vannak jók és gonoszok s mivel még a kiválasztottak is csak hívő bűnösök, az egyház tisztaságának megóvásához szigorú fegyelemre van szükség. A reformáció korának ezt az örökségét magyar református egyházunk lassan és nagy óva-

tosággal kezdi újra értékesíteni. Ki merné tagadni, hogy az egyházat a bűn és a világ részéről szüntelenül érő ostrommal szemben az egyházfegyelemnek a mostaninál sokkal fokozottabb kiépítésére van szükség. Ennek a belső rendnek biztosításával kapcsolatos az egyházi élet lelki és külső szerveztségének kérdése is. Akárcsak ma, a reformáció korában is országhatárok választották el az ország területén belül az egyház egyes részeit egymástól. Ennek ellenére egységes volt a magyar református egyház lelke. Ez a szellemi egység jórészt jelentkezik ma is, de csak a csonka ország határain belül működő egyházkerületeink között is a teljes közösség sokkal mélyebb kialakítására van még igen nagy szükség.

Amikor Krisztus magyar református egyháza megépült, az egyháztól azelőtt elfordult nemesség, polgárság újra meghallotta és engedelmesen követte is Krisztus hívását. Az Egyház hatása újjászületett emberi életekben jelentkezett. A református evangéliumi keresztyénség Isten kegyelme által előkészített, közvetlen utat talált a magyar nép, a magyar nemzet szívéhez. Megszületet a református magyar jellem és lelkiesség. Ez a sajátos, csodálatos ajándéka Isten üdvkészítő Irgalmának. Ezek az Igére figyelő és Isten kegyelmében megmosott életkezen át bekövetkezett az egyetemes magyar élet megújulása. Krisztus egyháza, és pedig a református egyház elsősorban, igényt formál arra, hogy befolyást gyakoroljon a világ életére. Nem úgy, hogy politizáljon, sem nem úgy, hogy uralmat gyakoroljon a világ felett, de igenis úgy, hogy rettenthetetlen bátorsággal képviselje Krisztust a világban. Ne szégyelje az ő Evangéliumát. Róla tegyen bizonyosságot. Tagjaiban, azok minden életnyilvánulásában, tehát világi forgolódásában és szolgálatában jelentkezék Krisztus dicsősége. Nem az egyház dönt a felett például, hogy egy országban ki legyen a föld, de hivatásához lenne hűtelen, ha elhallgatja, hogy minden ember csak sáfár, a gazda Isten. Az egyház semmiképpen nem nézheti el, még kevésbé igényelheti az emberi visszaéléseket. Ellenkezőleg, belső kényszernek engedve proklamálja Krisztus királyságát a világ felett. Krisz-

tus népének megvan a vezére és ha valamikor, úgy ma igazán élet-halál kérdése a világra és közelebb-ről a mi magyar társadalmunkra, hogy Krisztus egyedüli vezérsége és királysága alá adja önmagát.

Ebben van az egyház életelevenen lüktető programja a világ felé. A magyar reformáció nem akart más lenni, mint önmaga és jelentkezésével egyidejűleg, új teremtő személyiségek hatása folytán megélevenedett, megtisztult magyar életet hozott létre. Ahol az igaz Egyház él, ott krisztusi reformok járnak. Így újult meg hazánkban a nevelés, az iskolázás, az irodalmi élet, így indult meg főurak, polgárok sok anyagi áldozattétele. Jelentkezett az erkölcsi élet megtisztulása. Egy új világ Isten Lelkétől vezérelt új emberek munkája nyomán.

Mindehhez gyakran a mártíromság vállalása

szükséges. A Krisztus népének sokszor szenvednie kell. De ő ezt vállalja, mert „Istennek kell inkább engedni, hogy nem az embereknek”. Ma aktuális arra is gondolni, hogy Isten a megújulásra felhívó intését néha, mint a mohácsi vész útján is súlyos megpróbáltatások által készíti elő. Intő jel ez, amint annak vették a XVI. században reformátoraink is. Jelenvaló vagy közelgő külső veszélyekkel szemben viszont áldott feladata Krisztus egy nemzettesten belül élő földi egyházainak, hogy Krisztus uralmának minél győzelmesebb munkálása végett egymással kezet szorítsanak. Kínzó kétségek közt, szemben a bizonytalan holnappal, Krisztus a megoldás. Mert egyházunk, saját magunk és nemzetünk számára csak Krisztus és egyedül Krisztus a reformáció.

Konfirmáció.

Kettős komoly okunk van arra, hogy ezúttal a konfirmáció kérdésével foglalkozzunk. Első az, hogy az elmúlt héten az egyházmegyei belmissziói előadók, szokásos őszi értekezletük egyetlen tárgyául a konfirmáció kérdését tűzték ki s ezzel a nagy és súlyos problémával foglalkoztak harmadnapig tartó, igen értékes és áldott tanácskozásaik rendjén. Erről szól alábbi tudósításunk. Másik okunk, hogy ezt a régi nagy témát éppen most szőnyegre hozzuk: a reformáció ünnepének elérkezése. Még lapunk mostani szűk keretei között sem elégedhetünk meg azzal, hogy csupán egy ünnepi vezércikk utaljon a reformáció nagy napjára. A témát tovább visszük s reámutatunk arra a munkatérre, ahol a legsürgősebb a reformáció végrehajtása.

A konfirmáció igazsága szerint: örök reformáció. A konfirmáció „*cor ecclesiae*”, amihez semmi sem hasonlítható — mondotta az említett konferencia egyik előadója. Igazság szerint az egész vallástanítást mindenestől fogva a konfirmáció szolgálatába kellene állítanunk — hangzott el egy másik, igen tekintélyes hozzászóló véleménye.

Igaz az, hogy ha az ifjakat a konfirmációban meg nem nyerjük Jézus és az Ő egyháza számára: sohasem fogjuk megnyerni. Egy soha vissza nem hozható, Isten-adta kedvező alkalmat szalasztunk el, a konfirmáció áldott idejének eltékozlásával.

Dr. id. Szabó Aladár, a magyar belmisszió atyja, valamikor azt mondotta, hogy a legtöbb esetben átesempesszük a gyermekeket és ifjakat a konfirmáció megyéjén. Ezért kell tehát komoly, becsületes és mélyreható reform a konfirmáció területén, hogy ez tovább meg ne történhessen. Ezért legyen reformáció-ünnepi probléma számunkra a konfirmáció.

A konfirmáció a megtérés számára kapunyitás; gyakorlati következménye a hitvalló egyháztagok sorába leendő beállítás; bekoronázása az első úrvacsoravétel.

A konfirmációi előkészítés eddigelé kimerült a *katekhezisben*; sajnos, elhomályosodott annak *pásztori* és *kultikus* része: ezeket tehát sürgősen és erőteljesen érvényesíteni kell a jövőben.

A konfirmációnál meglátszik a református egyház minden betegségé. Ez legyen tehát a gyógyítás

Istentől rendelt drága alkalma. Ezért sugározzék ki a konfirmáció áldása az egész gyülekezetre.

E sorok írója felvetette az *újrakonfirmálás* merész gondolatát. A probléma mindenkinek tetszett. Komolyabb ellenvetést nem is lehet ellene semmiféle szempontból felhozni. A mulasztásokat lehet és kell pótolni: inkább későn, mint soha... Kivált azoknál, akik túlkorán konfirmáltattak, indokolt érettebb korban felfrissítése a konfirmációi előkészítés áldásainak. A konfirmációi szertartás ismétlése talán elmaradhat, de a *fogadalométel* ismétlendő; sőt igazság szerint *az volna kívánatos, ha fogadásainkat, Jézusunkhoz s az Ő egyházához kapcsoló hűségünkkel minden egyes úrvacsoravétel alkalmával megújítanók.*

A konferencia záróértekezletén az elhangzott javaslatokat és terveket a következő pontokban foglalták össze: A konfirmáció teljes egészében építessék be az iskolai hitoktatásba és az egész oktatás tartsa szem előtt a keresztyénség alapvető kérdéseit. Egységes konfirmációi Káté kiadása szükséges. Ennek a Kátének kiadása azonban csak a hitoktató-lelkészek által történt kipróbálás után jelenjék meg. A lelkipásztorok számára szintén szükséges egy konfirmációi vezérkönyv kiadása. Végérvényesen rendezni kell azt az életkort, amelyben a növendékek konfirmálnak.

Szinte megható s mindeneket méltán gondolkozásra indító határozata volt még a konferenciának az, hogy a jövő évben tartandó hasonló tanácskozásoknak is egyetlen tárgya a konfirmáció lesz és hogy annak előkészítése érdekében a nyár folyamán lelkesíti csendes napokat óhajtanak tartani.

...Álljunk meg e nagy kérdések előtt mi is és elcsendesedő lélekkel gondoljuk végig a konfirmáció ügyét és sorsát, melyet az Anyaszetnegyház Feje a mi kezeinkbe helyezett. Érezzünk szent felelősséget az Úr kicsinyei iránt s amikor a reformáció nagy történelmi tényére visszagondolunk: tegyük jelenné a multat s végezzük el a reformáció szentséges munkáját ott, ahol az reánk bízott, ahol az a legsürgősebb, ahol az Istenünk akarata szerint ma gyógyulást és üdvösséget jelent — a konfirmációban.

Boldogok vagyunk, hogy mindezeket *most* mondhattuk el, amikor a konfirmációi előkészítés munkája

kezdődik a tantermekben, a gyülekezeti termekben és lelkészi szobákban: de mindenütt az Isten színe előtt és az Isten orcájánál megálló felelősséggel...

(U. S.)

*

Nagy vágyakozással gyülekeztünk össze a meg-nagyobbodott ország minden részéből október hó 4-5-én a szokásos missziói értekezletre, Budapestre. A kívülről zavaros és aggedalmas világban olyan jó volt pár napra, egészen Isten közelségében, egymás gondolatait kicserélni. Az értekezletet Svíngor Jenő áhitata vezette be. Dr. Enyedy Andor megnyitójában szeretettel köszöntötte a felszabadult Félvidék legelső alkalommal megjelent előadóit, hangsúlyozta, hogy az egész felszabadulás állhatatos, imádságos életünk gyümölcse.

Dr. Ferenczy Károly előadását a konfirmáció története a magyarországi református egyházban címmel tartotta meg. Az őskeresztyéneknel a felvétel kézrátétel volt, később jött a firmáció. A nagy Révész Imre azt mondja, hogy a szigorú kálvinizmusban a konfirmációra nincs szükség, a skótoknál ma sincs az meg. Dr. Mitrovics Gyula sárospataki tanár, később debreceni lelkipásztor szerint a konfirmáció története a XVIII. század végéfelé kezdődik. Kiss Gergely ágendájában találkozunk legelőször a konfirmációval 1788-ban. Egyetemes egyházunk 1905-ben, majd 1930-ban foglalkozott vele részletesen és érdemlegesen.

Benkő István esperes szólott a konfirmációról, konfirmandus és konfirmált egyháztagról. Szerinte a konfirmáció tulajdonképpen titokzatos lelki folyamat: a Szentlélek munkája. Mint lelki folyamat három részből áll: 1. a megtérés; 2. az élmény öntudatosítása. Ismertetnünk kell a bűn valóságát, a kárhozatot is, rá kell mutatnunk a megbocsátó Atyára (tékozló fiú története). Belátom tehetetlenségem és Isten felé fordulok; 3. Az élmény megtestesítése, amikor azt cselekedetekben vezessük le; csendes óra, szolgálat, adakozás.

Dr. Ravasz László szólott ezután, hangsúlyozta a konfirmáció fontosságát, mely friss víz a tóban, mert nélküle megposhad az egyház életvize.

Muraközy Gyula beszélt a konfirmációról és a gyülekezetről. Legnagyobb baj a konfirmációnál az

azonosság hiánya. A lelkipásztor nem igazi lelkipásztor, a presbitérium nem igazi presbitérium: így a konfirmáció sem lehet az, aminek lennie kellene. A konfirmandus nem kapja meg a szükséges előkészítést. A konfirmációnak már a keresztségnél kell kezdődnie, folyamatosnak és állandónak kell lennie. A gyülekezet szeresse, melengesse a gyermekeket. A konfirmáltak az a gyülekezet részére, ami a virág a fa számára: a gyülekezetet terebélyesebbé teszi.

Dr. Enyedy Andor a konfirmáció reformjáról szólott: három szempontot kell szem előtt tartani: a katechétikai, liturgiális és pasztorális szempontokat. A konfirmáció nemcsak kátétanítás, hanem élet. Elő kell készíteni a gyermek szüleit is. *Szükséges egy mindenki által használt közös Káté.* Szükséges egy konfirmációi vezérkönyv, a Tizparancsolat, a Mi Atyánk, a Hiszekegy, a keresztség, az úrvacsora stb. helyes taníthatására. Segédkönyv a Biblia és a zsoltár.

Ravasz László püspök hosszasan szólott ezután s több oldalról megvilágította a tárgyat. A konfirmáció az egyházi élet központja, ez az aranykulcs, az állandó magvetés és az állandó munka.

Dr. Tóth Endre áhitata fejezte be a lelki javakban dusan megáldott napot.

Október 4-én Dr. Sárkány Lajos I. Kor. 15: 9-11. v. alapján tartott áhitata vezette be a napot. Folytatódott a megbeszélés a konfirmációról. Uray Sándor hangsúlyozta, hogy a konfirmáció áldozócsütörtökön legyen. A konfirmandus ismerje meg a vasárnapi iskolai ifjúsági- és leányegyesületi munkát, szólott még az újrakonfirmálásról. Többen szólottak még hozzá e fontos kérdéshez más és más szempontból s közös megállapodásképpen a kérdés nagy fontosságára tekintettel a jövő évi értekezletre is ez lesz a központi tárgy.

Boldog örömmel láttuk magunk között most is Ravasz László püspök urat s hallgattuk mindenkor bölcs, tanulságos és iránytmutató megállapításait.

Megnyilatkozott egeket, de hatalmas és sötét mélységeket is láttunk. Isten lelke az, aki elegyenlítheti a sokszor nagy és hatalmas különbségeket s az imádságos lélek segítheti és siettetheti az embert, hogy ennek csodálatosan szép és gazdag áldását minél előbb és minél inkább élvezhesse.

(Konvár.)

Vitéz Úry Ferenc.

Valamit tenni kell.

Énekeskönyvünk gyökeres átdolgozását mindinkább erősebb hangok követelik. Hivatottak és kevésbé hivatottak, komolyan hozzáértők és dilettánsok (akik annyit mégis megéreznek, hogy némelyik énekünket szebben is lehetne énekelni, vagy némelyik helyett szebbet is lehetne énekelni) beszélgetéseiben, vitatkozásaiban újra és újra visszatér ez a rövidke mondat: „*valamit tenni kell*” az énekeskönyvünk megújítása érdekében.

A „*semper reformari debet*” reformátori elv első sorban azt a gondolatot foglalja össze, hogy ha valamit helytelennek, idejétmúltnak tartunk és megvan a lehetőségünk arra, hogy komoly megfontolás után a régi tömlőt újjal cseréljük el, akkor ne habozzunk, ne késlekedjünk és ne vitatkozzunk,

hanem haladéktalanul cselekedjünk meg a szükséges dolgokat. Új énekeskönyvünkről kétségtelenül megállapították már az első kéziratok nyomdászállítása előtt, hogy az rengeteg kívánnivalót és sok fogyatékoságot hordoz magában. A tekintély nyomása alatt görnyedező újítást kívánók azonban, amíg azon vitatkoztak, hogy a zsoltárokat római, vagy arab számokkal jelöljék-e, az aktívabbak a konzervatívokkal szemben csatát vesztek és az énekeskönyv kéziratát az előzetes esigalassúság után, meglepő gyorsasággal a nyomdába kerültek.

Ez volt a közeli múlt. De nekünk ezen túl a leg-távolabbi múltba és a jelen vágyain keresztül a jövő ösvényei felé kell tekintenünk.

Mindenek előtt azokat az alapelveket kell lefek-

tetnünk, amelyek ismerete feltétlenül szükséges az elinduláshoz. A zenekritikai rész mellőzésével ezek az alapelvek nagyjában a következők:

1. Magyar református népünk nagyon szeret énekelni. Tengernyi küzdelmei, megpróbáltatásai közben ösztönösen érezte meg és érzi meg azt, hogy transcendens vágyainak, mindennapi örömeinek és keserveinek formát az éneklés felszabadító cselekedete gazdagon tud nyújtani.

2. A reformáció az énekliturgiában azt a forradalmi újítást hozta, hogy a mise antifónái és a karok művészi (a nép számára mindkét esetben érthetetlen) kifejezésformái helyett, a lehető legegyszerűbb formát választotta, amikor az éneket a nép nyelvén a nép ajakára adta.

3. A reformáció állította fel azt a tételt, hogy „az ének is imádság”. Mivel pedig az egyetemes papság elve alapján mindenkinek magának kell találkoznia az Örökkévalóval, vagyis senki helyett nem imádkozhatik más, hanem csak együtt imádkozhat. Az ének egyfelől az egyén kincsévé válik, másfelől kiszabadul a liturgia hivatalos helyéről — a templomból — és olyan közkinccsé válik, amely abban a mértékben gazdagodik, amilyen mértékben megvan a szent vágy annak használatára.

4. Magyar református népünknel kezdetben is megvolt, jelenleg is megvan a vágy a szép énekek elsajátítása után. Csak meghatódottsággal tudunk visszaemlékezni az énekes reformátor Sztárai Mihály élete történetére, akit egy minden egyébről megfélelmező tömeg követett szüntelen azért, hogy megtanuljon tőle egypár szép éneket. De alig változik meg a kép, ha kicsiny faluk petróleumlámpás iskolatermei felé fordítjuk tekintetünket az Úrnak 1939. esztendejében, ahová ködmönös nének és subás bácsik mennek azzal a boldog reménykedéssel, hosszú téli esték idején, hogy a „jó rektor úr” egy szép új énekre tanítja meg őket.

5. A világon minden előrehalad, tökéletesedik. A tudomány ezt evolúciónak nevezi, míg a theologia Istenországát győzelméről beszél. A szív pedig mindezeket úgy érzi meg, hogy amíg egyfelől a megismert széphez, mint a maradandóság és a tökéletesség egyik biztosítékához ragaszkodik, addig ugyanolyan erővel vágyakozik az ismeretlen, de sejtett szépségek után. A XL., XC. zsoltárt hiába törölnék az énekeskönyvből, az megmaradna a nép száján évezredekig. Viszont az is igaz, hogy például az erdélyi énekeskönyvből átvett szép énekeink, valamint a szép hozsánna és halleluja énekek nagyon sokat tettek az éneklő gyülekezet kialakítása tekintetében és érdekében. Ezeket a gondolatokat nem szabad figyelmen kívül hagyni azoknak, akik az énekeskönyv revíziójára fognak megbízást kapni.

Ha már most újra felállítjuk azt a tételt, hogy valamit tenni kell az énekeskönyv revíziója érdekében, akkor mindenekelőtt próbáljuk felsorolni azokat a kifogásokat, amelyeket az énekeskönyv ellen a gyakorlatban tesznek. A főbb kifogások a következők:

a) A szövegezés nem megfelelő. Vonatkozik ez a megállapítás elsősorban a dicséretes szövegére. A zsoltároknál ugyanis bizonyos avultságot megengedhet az a körülmény, hogy azok az évezredek dávidi zsoltárok másodfordításai. Így a szavak, mondatfűzések régisége legfeljebb érdekes, de nem

elitélendő, sokszor pedig bájos és megható. A dicséretelnél azonban ezek a tételek — egypár kivételtől eltekintve — sorjában megdőlnék. A dicséretes legnagyobb része ugyanis nem a messze századok szülötte, vagy legalábbis nem olyan jellegű, amelyeknek ősi kifejezésformáihoz, hibás mondat szerkesztéséhez csökönnyösen ragaszkodni kellene. A reformáció különben sem csupa negativizmus, vagy konzervativizmus, hanem a „mindeneknek mindenkévé lettem” elve szerinti alkalmazkodás. Isten nemcsak a tovatúnt századok nyelvén és választottain keresztül közölte kegyelmét, mutogatta a mindenség mondhatatlan gyönyörűségeit, hanem szól hozzánk is, mégpedig a mi nyelvünkön, kifejezésformáinkon, vágyainkon és muzsikáinkon át. Kicsoda mondaná azt, hogy ma nincsenek énekelve imádkozó mély lelkek? Nincsenek a mindenség felséges dallamát hallgató választottaink? A kérdés itten inkább az, hogy hol és hogyan találhatók meg ezek a választottak?

Hogy valóban kicsodák a láthatatlan egyház éneklő dicséretmondói, azt nem tudom sem én, sem pedig más, csak a könyörülő és kiválasztó Isten. Annyit azonban mi is tudunk, hogy nem a legszerencsésebb mód volna az új énekeskönyv szövegezésére az a mód, mely szerint megbízánk egyeseket azzal, hogy írjanak énekszövegeket azért, mert ők mindenhez értenek és így valószínűleg tudnak énekszöveget is írni. Énekeskönyvünkbe nem szabad megrendelt és megfizetett énekszövegeknek soha bekerülni, mert így énekeskönyvünknek belső értéke óriási veszteséget szenvedne. Az igazi énekgyűjteményt azokból a gyöngyszemekből kell összeállítani, amelyek a lélek kagylóinak töredelmes bűnvalómása, könnyező verítékezei, vagy az Isten nagyságát csodáló földöntúli öröm drága pillanataiban születnek. Ezeket az alkalmakat az isteni kegyelem szétszórja. Így azok ember által előre meghatározható helyen és időben soha meg nem találhatók. Falusi lelkipásztorok bizonyosságot tehetnek róla, hogy a figyelő pásztor fülébe innen is onnan is belesendül egy-egy kedves, bájos énekhang, amelyet mi nem ismerünk, soha nem hallottunk, mert úgy születtek meg valahol egy általunk ismeretlen választottnak zsongó szíve mélységeiben. Milyen nagyszerű énekeskönyv volna most már az, amelyet a kántorok, rektorok és lelkipásztorok gyűjtenének az említett helyekről és szállítanának az Énekvizsgáló Bizottság asztalára.

Visszatérve a kiinduláshoz, mely szerint a szövegezés nem megfelelő, rengeteg a magyartalan mondatfűzés, a szavak fület sértők („Hallók Uram...”, vagy „Hajnali fényé leve...”), erőltetettek.

b) A beosztás és elrendezés az előbbi énekeskönyvvel szemben előrehaladást mutat, mégis a gyakorlat előtérbe állítja azt a gondolatot, hogy olyan énekek, vagy énekversek szükségtelenek, amelyeket senki nem énekel, senki nem szeretett meg s ennél fogva azt az érzést keltik fel, hogy csak azért vannak, mert az ének nem állhat egy-két versből. Pedig a 100. dicséret csak két rövidke versből áll, mégsem adnám sok 5—6 verses énekszövegért. Ha valahol, akkor az éneknél (mivel az ének imádság) valóság lesz az örök igazság, hogy nem a kvantitás, hanem a minőség a fontos.

c) A sokféle igények kielégítésének figyelembe-

vevése mellett szükséges azt is megállapítani, hogy az énekeskönyv külsejére is nagy gondot kell fordítani. Alak tekintetében olyan nagy a választék, hogy nehéz dolog lenne újabb követelményekkel előállni. Nem így a fedőlap és szövegpapír vizsgálatánál. Papírsarkú zsolttart egyáltalában nem árulnék. Mégpedig azért nem, mert a papírsarokkal éppen a legszegényebb rétegek zsolttartói válnak hamar rongyossá, fedetlenné. Ha pedig a papírsarok préselésével azt a hiedelmet keltik, hogy az vászonból van, akkor sok ártatlan gyermek szenvedésének leszünk okozói, akiket a szülei szidnak és megvernek azért, mert az „erős“ zsolttart szétszaggatták. Ugyanez áll az olcsó „újságpapír“ szövegpapírra is azzal, hogy sötétebb templomban, vagy borult időben sokan nem látják rajta a szöveget.

d) Természetes lépés az énekeskönyv árának kérdésével is foglalkoznunk. Habár az igazi jelszó az, hogy az énekeskönyv nem lehet nyereszkesedési terep, vagy deficiteltüntetési akció: egyszóval nem lehet semmiféle jó üzlet, mégis megemlítem, hogy az angol: minden pénzt megér, ha jó és a japán: olcsó legyen a jó, elvek harcából az utóbbi került ki győzedelmesen azért, mert ha a jó, szükséges és olcsó fogalma együtt jár, akkor a forgalom óriási lesz. Nincs kétség affelől, hogy énekeskönyvünk drága, mégpedig nagyon drága. És itt nem lehet ellenérv, mert az énekeskönyvünknek olcsónak, mégpedig nagyon olcsónak kell lenni, még áldozatok árán is.

e) Ha az énekeskönyv a legelterjedtebb vallásos iratunk, akkor szükséges, hogy tartalmazza a legszükségesebb lelki segítőeszközöket. Talán ezért van az énekeskönyv végén a hét minden napjára szóló imádság is. De hol vannak a konfirmációi imádságok? Mit csinál a hívő lélek akkor, amikor az Úr asztalához akar indulni és nem jut eszébe a konfirmációi imádság szövege? Talán imádkozás nélkül részesüljön a szent jegyekben? Vagy ragaszkodom az önálló imádkozáshoz? Ez utóbbi elv helyessége mellett szükséges azt is megállapítani, hogy az úrvacsora kiosztása liturgikus formák között történik. A liturgiának pedig nemcsak lehetnek, hanem vannak is kötött részei. Ilyen kötött rész lehet a konfirmációi imádság is. Óriási szolgálatot tenne az énekeskönyv a konfirmációi imádságok közlésével azért is, mert véget vetne annak a káoszának, ami ezen a téren uralkodik. Természetesen csak akkor, ha egyszerűt, könnyen érthetőt nyújtana. Itten talán konzervatív lennék és felkeresném az olyan imádságkincseket, amelyek a közszájon leginkább forognak, mert a szívekhez férköztek. (Pl. templomból kijövetelkor: Házunkba is jöjj el velem, tedd templomoddá Istenem. Ha áldott volt bejövésed, legyen áldott kimenésem.)

f) Talán nem tartozik szorosan tárgyunkhoz, mégis megemlítem az énektanítás reformjának szükségességét is. A felekezeti iskoláknál nincsenek nagyobb bajok. De bőven vannak a társulati és állami iskolák nagy százalékában, ahol nincsenek külön énektanítók s ahol az amúgyis kevés heti két vallásórán eredményes énektanítás nem lehetséges. Az énektanítás tantervének pedig liturgikusnak kellene lenni. Azt értem ezalatt, hogy ünnepi, vasárnapi, magán, házi istentiszteletek mintái keretébe kellene az énektanítást beleilleszteni, mert csak így nevelhető a gyermek arra, hogy odahaza is énekeljen. Továbbmenve, így lenne a gyermek a család tanító-

mestere s keltené fel a vágyat a szent cselekmények gyakorlása után.

*

Végezetül még egyet. Vannak ügyek, amelyeknek aktáira rányomják, vagy írják a „sürgős“ szót. Írjuk rá énekeskönyv revízióját kérők aktáira ezt a szót. Mostani énekeskönyvünk több mint ötvenévi előkészület után született meg. Ezért volt az, hogy mire megszületett, túlélte önmagát és méltó lett az újjászületésre. Ne fogadjuk el azt a halogató, fontoskodó módszert, amely csak a kereszténység 2000 éves jubileumára készítené el az 1939-ben aktuális reformokat.

(Derecske.)

Dr. Tomay Dezső.

GY Á S Z R O V A T

Forgolányi Rózsa Sándor, előbb békési gimnáziumi tanár, szilágynagyfalui lelkipásztor, majd debreceni kollégiumi háznagy, egyházkerületi és kollégiumi, valamint egyházmegyei pénztárnos, élete 90., boldog házassága 65. évében, rövid szenvedés után, október hó 10-én este jobblétre szenderült. Egész életét a Krisztus Anyaszentegyháza szolgálatába állította s az Írás szavával szólva, hű volt mindhaláláig. Hisszük, elnyeri az igazságnak megígért koronáját. Emléke legyen áldott.

Nagy András, a debreceni Nagy- és Kistemplom híres kántora, 74 éves korában, folyó évi október hó 10-én, hosszas szenvedés után az Úrban elpihent. Nagyszalontáról származott Debrecenbe, hol 11 évet töltött néhai Széll Kálmán esperes (Arany János veje) oldalánál. Itt nyert kitüntetést meghívást a m. kir. Opera színpadára; ő azonban hűséggel megmaradt az egyszerű zsolttartók szolgálatában. Debrecenben 43 évig szolgált. Soha szabadságot nem élvezett. Ez év július elsejével vonult nyugalomba; eladdig híven teljesítette kötelességét s látszólag testi ereje sem fogyatkozott meg. De az utolsó templomi szolgálat végzése akkora lelki hatással volt reá, hogy még aznap ágyának esett s három hónapon át nagyon sokat szenvedett. Utolsó szava ez volt: „A Szabadítót várom...“ A Szabadító eljött s keblére ölelte a hű szolgát, akit október 12-én az egész város mély részvételével kísérték el utolsó útjára. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

K Ü L Ö N F É L É K

Generális vizitációt tartott püspökünk folyó évi október hó 13—16. napjain Makón. Kísérői és segítő-társai voltak Harsányi Pál esperes, Uray Sándor egyházkerületi főjegyző, Dr. Papp Ferenc középiskolai főfelügyelő és Dr. Elek Imre gazdasági hivatal vezető. A gondosan előkészített s a lelkiekre kiváló nagy súlyt helyező vizitációnak bizonyára gazdag áldásai lesznek.

Egyházkerületünk missziói bizottsága hajdúsági földmunkás fiúk részére evangélizáló és továbbképző célkitűzéssel, háziipari tanfolyammal egybekötött táborozást rendezett szept. 11—24-ig a dunavecsei KIE-táborban. A rendszeres bibliaköri munka és

egyházi énektanulás mellett a következő tárgyakról voltak előadások és megbeszélések: Fénylő arcok a magyar multban. Református egyházunk élete számokban. Egyházi énekeink. A szekták. A KIE története (Williams György). A magyar református ifjúsági munka története. Én és a bibliám. Ami nem illik. A nyelv bűnei. Ne lopj. Szeretsz-e olvasni és mit? Dalaink. Az egészséges testi élet. A falusi nép egészsége. A falusi élet gyakorlati kérdései. Állampolgár leszek. Mint előadók, vagy bibliaköri vezetők szolgáltak: Ács Mihály segédlelkész, dr. Ágoston Béla, a Faluszövetség főtítkára, Balla Péter ének-zenetanár, dr. Batiz Dénes orvos, dr. Ferenczy Károly, dr. Ferenczy Károlyné, egyházkerületi missziói lelkész és felesége, Kiss Antal Jenő konv. ifj. lelkész, Kovács Bálint konv. ifj. lelkész, Kovács Péter földműves ifj. titkár, Pógyor István KIE-titkár, Molnár Lajos dunavecsei lelkész, Tamás Ferenc konv. ifj. lelkész, P. Tóth Lajos segédlelkész és Fekete István a dunavecsei KIE-tábor titkára. A táborozást bezáró istentiszteleten, szept. 24-én az Igét dr. Révész Imre püspök hirdette, akinek látogatása és szolgálata feledhetetlen emléket ajándékozott a táborozáson résztvevő 51 hajdúsági ifjúnak.

A debreceni egyházmege október 10-én tartotta meg szokásos őszi közgyűlését, a debreceni református egyház tanácstermében. Esperes imája után Dr. Szentpéteri Kun Béla egyházmegei gondnok tartott hatalmas megnyitó beszédet. A közgyűlés folyó ügyeket tárgyalta. — Ugyanaznap, ugyancsak Debrecenben ülésezett az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmege közgyűlése is a vármegyházán, Bartha László esperes és Rásó István gondnok elnöke alatt.

A középszabolcsi egyházmege október 13-án tartotta Nyíregyházán őszi közgyűlését. A 63. dicséret szárnyalása után Porzsolt István esperes az I. Thess. 2:1—13. verseit olvasta fel s azután imájában hálát adott a tíz évért, hogy Isten a vezetésben segítségére volt. Dr. Nánássy Andor egyházmegei gondnok széles horizontú megnyitója rámutatott a jelen sok nyomorúságára, amikor Isten különös kegyelmében s a lelkek szükségszerű egymásratalálásában nyervehünk orvosságot. A lelkek egymásratalálásának megkapó megnyilvánulása volt a szavazatbontó-bizottság jelentése, amelyből kitént, hogy Kiss József tankerületi főigazgató egyhangúlag lett az egyházmege tanácsbírája. Kiss Józsefnek bemutatkozása az eskütétel után bizonyágtétel volt az élő Istenről, s az örökkévaló Evangéliumról. Jól bevált az esperes elgondolása, hogy minden egyház egy-egy világi képviselővel is képviseltesse magát az egyházmegei közgyűlésen. Példaadó volt a figyelem, amellyel egyszerű falusi testvéreink az egyes pontokat kísérték. Ebéd után a gyűlés folytatódott, a nem súlyos négy bírósági ügyre csak az esti órákban került sor.

Dr. Tasnádi Nagy András igazságügyminisztert, a budapesti református egyházmege gondnokát Hajdúszoboszló megei város díszpolgárává választotta, az ottani népes református gyülekezet pedig tiszteletbeli főgondnokának kéri fel. Az ezekre vonatkozó határozatokat és a díszpolgári oklevelet szeptember 24-én délután adta át Hajdúszoboszló város közönsége, ünnepi keretek között, Dr. Tasnádi Nagy András szeretettel körülvevő képviselőjének, aki néhány év alatt is igen sokat tett már választókerülete érdekében. Az ünnepélyes városi közgyűlésre igen sokan utaztak le a fővárosból s a vármegye és a környék községeiből is.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
4188—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű Esperes urakhoz.

Takaró Géza newyorki esperes folyó évi szeptember hó 2-án kelt s az Egyetemes Konvent lelkesi elnökehez intézett iratában a következőket közölte:

„A hazai egyházaktól egészen ötletszerűen kiküldött gyűjtőívek és különféle célokra kéregető levelek több eredménnyel járnának, ha azokat valami központi irányítás és ellenőrzés mellett juttatnák hozzánk. Különös esetek jutottak tudomásunkra és ez óvatossá teszi újabban az amúgy is anyagi nehézségekkel küzdő gyülekezeteinket. A segítségben nem az élelmesség volna a döntő faktor, hanem a rászorultság, a szükség mértéke. Viszont mi is egységesebben szeretnénk eljárni valami központosítás útján.”

Felhívom a vezetésem alatt álló egyházkerület lelkipásztorait, hogy az amerikai magyar református egyházhoz esetleg intézendő adománykérő leveleket továbbítás céljából hivatalom útján terjesszék fel az Egyetemes Konventre, hogy az il módon beérkező adomány iránti kérvényeket — ugyanúgy, mint az országos gyűjtés engedélyezése iránti kérvényeket — az elnökségi tanács elé lehessen terjeszteni s annak állásfoglalásához képest fogjuk azokat rendeltetési helyükre eljuttatni.

Debrecen, 1939 október 12.

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

4609—1939. szám.

Pályázati hirdetmény.

A hevesnagykunsági református egyházmegei bíróság, mint közigazgatási bíróságnak 20—1938. B. sz. ítélete alapján pályázatot hirdetek az áthelyezésre ítél Kerekes Ernő fegyverneki református tanító állásának csere útján leendő betöltésére. Javadalom: 1. Természetbeni lakás, 600 □-öl kert és udvar használata. 2. Készpénz egyháztól évnegyvedes 30 P részletben 120 P. 3. Készpénz államszegélyből, a mindenkori törvényes fizetéskiegészítés az államtól. Kötelesek: az I—VI. osztályú vegyes iskolába járó gyermekeknek az egyházkerületi tanterv szerinti tanítása. Egyebekben érvényesek az egyházi törvényeknek idevonatkozó rendelkezései. Pályázati határidő e hirdetménynek megjelenésétől számított 21 nap. Pályázatok a püspöki hivatalhoz küldendők.

Debrecen, 1939 október 28.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

4499—1939. szám.

PÁLYÁZATI HIRDET MÉNY

a halálozás folytán megüresedett hosszúpályi lelkipásztori állásra.

Javadalom: 1.) Lakás. 2.) 32 hold és 696 négyszögöl szántóföld. 3.) 66 q kemény tűzifa. 4.) 38-64 q rozs. 5.) Készpénz 847-55 P. 6.) Stóla. A javadalmi föld adóját felerészben az egyház, felerészben a javadalmas fizeti.

Megváltási összeg: 200 P.

Köteleesség: E. T. rendelkezései szerint.

A pályázati határidő a pályázat megjelenésétől számított 15 nap. Az állást 1940. év április hó 1-én kell elfoglalni. A kellően felszerelt kérvények a debreceni egyházmege esperesi hivatalához: Monostorpályi (Bihar mege) küldendők s a visszaküldéshez portóbélyeg feltétlenül csatolandó.

Debrecen, 1939 október hó 25.

Dr. Révész Imre,
püspök.

Tiszasas református egyházközsége a lemondás folytán megüresedett III. sz. tanítói állásra 8 napi határidővel pályázatot hirdet. Az állás a tanév végéig a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében az engedélytől feltételezetten, helyettesítéssel tölthetik be. Fizetés törvényszerű, illetményhivatal útján. Lakás természetben. Köteleesség: kijelölt osztályok, ismétlőiskola és énekkar vezetése, lelkész, kántor helyettesítése, belmissziói és népművelési munkákban részvétel. Állás választás után elfoglalandó. Törvényesen felszerelt és választóképpel ellátott pályázati kérvények Ref. Iskolaszék Tiszasas címre küldendők.

7039—1939. szám.

Pályázati hirdetés.

A református Egyetemes Konvent tankönyvvégi bizottsága a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalatával kötött szerződése alapján pályázatot hirdet a református iskolák VII. osztálya számára szükséges vallásitanítási tankönyvre, melynek nyomtatott ívterjedelme cca 3 ív lehet.

A VII. osztály vallásitanítási tanterve a következők:
„Anyag: Bibliásmertetés. Különös tekintettel az evangéliumokra. Imádságok. Énekek.

1. A Bibliáról általában. 2. A Biblia könyvei, beosztásuk. A kánon. 3. Az Ószövetség történeti könyvei, különösen Mózes könyvei. 4. Az Ószövetség tanító könyvei, különösen a Zoltárok könyve. 5. A próféták. A prófétai könyvek. 6. A nagy próféták és könyveik. 7. A kis próféták és könyveik. 8. Az Újszövetség könyveiről általában. 9. Máté evangéliuma. 10. Márk. Márk evangéliuma. 11. Lukács. Lukács evangéliuma. 12. János. János evangéliuma. 13. Apostolok cselekedetei. Péter és Pál élete. Az őskeresztény élet. 14. Pál levelei, különösen a Rómabeliekhez, I. Korinthus, Timotheushoz írt levelek. 15. A közönséges levelek. 16. A Jelenések könyve. 17. A református egyház és a Biblia. 18. A református egyén és a Biblia.

Imádságok. Az eddigiek gyakorlása. Önálló imádkozás gyakorlása.

A kiadandó tankönyvet az ország összes népiskoláiban használni fogják. A pályázat nyílt, azon résztvehet minden református tankönyvíró.

A pályaművek beadási határideje 1940. évi február hó 1. A pályaműveket Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalat címére Debrecen (Böszörményi-út 6) jelíggel levél kíséretében kell megküldeni.

A pályadíjnyertes mű a nyomdával tulajdonába megy át.

A díjnyertes mű szerzője a tankönyv után nyomtatott ívenként 54-40 P írói díjazásban részesül.

Ebből a tankönyvből egy kiadás 10,000 példány. A kiadásra elfogadott tankönyv szerzője az első kiadásból a teljes ívenkénti összeget, a további kiadásokból míg a tankönyv forgalomban marad, minden kiadásnál az ívenkénti díj 50%-át kapja írói díjként.

Ha a konventi tankönyvvégi bizottság a tankönyv átdolgozását rendelné el, az átdolgozott tankönyv első 10,000 példány után az eredeti ívenkénti írói díj 75%-a illeti meg szerzőjét.

Az írói díj mindenkor a naptári év végén, december 31-én az eladott példányszámok arányában számoltatik el.

A nyomtatott példányokról a nyomdával könyvet vezet, amely a tankönyv szerzőjének betekintésre rendelkezésre áll.

A pályadíjnyertes mű szerzőjével a pályázati hirdetés alapján a nyomdával írásbeli megállapodást létesít.

Budapest, 1939 október 14.

A református Egyetemes Konvent elnöksége:

Dr. Balogh Jenő,
főgondnok, világi elnök.

Dr. Ravasz László,
püspök, lelkészi elnök.

Gulácsi református kántortanítói állásra lapunk szeptember 15-i számában megjelent pályázati hirdetés pályázati határideje november 15-ig meghosszabbítottatik.

Hajdúszovátai református egyház helyettes tanítót keres a folyó iskolai évre, a jogilag megüresedett nagymeződülői tanyai tanítói állásra. Fizetés törvény szerinti. Választás a 69,030—1934. VKM rendelet figyelembe vételével történik. Pályázati határidő: november 10. Állás azonnal elfoglalható. Pályázati kérvények: Református Lelkészi Hivatal, Hajdúszovát küldendők.

Kenderes református egyházának iskolaszéke a 69,050—1934. VKM rendelet figyelembevételével pályázatot hirdet a lemondás folytán megürülő **IV. férfitanítói** állásra. Az állás eddigi betöltője Debrecenbe választatott meg. Ottani állását az ideiglenes miniszteri megerősítés után foglalja el. Itteni választás az ő lemondása után. Pályázati határidő e hirdetmény megjelenésétől számított három hét. Állás elfoglalandó december 15-én, vagy a megválasztottnak már a pályázati kérvényében kifejezésre juttatott kérésére esetleg a karácsonyi vakációban. Csak már állásban levő segéd- vagy rendes tanítók pályázhatnak. Helyi jelölt nincsen. Kortesztes kizáró ok. Fizetés: 10% helyi javadalom mellett törvény szerinti államségély és lakbér. Katonai szolgálat igazolandó. Oklevélmásolattal, születési anyakönyvi kivonattal, tisztiorvosi, működési, állampolgárságot igazoló (községi illetőségi), kommunizmus alatti magatartást igazoló (erkölcsi) bizonyítványokkal felszerelt kérvények Református Iskolaszékhez, Kenderesre küldendők. Kötelességek: Az iskolaszék által reábizott osztály vagy osztályok tanítása, belmissziói munkában segédkezés, a kántornak akadályoztatása esetén külön díjazás nélküli helyettesítése.

Kishódos református egyháza kiegészítő tanítót keres — katonai gyakorlatra behívott kántortanító helyettesítésére — bizonytalan időre. Fizetés: Lakás, ellátás és havi 30 P.

A szatmáresekei református egyház presbitériuma pályázatot hirdet **másodtanítói** állásra. Megfelelő pályázó hiányában az állás csak helyettesessel fog betöltetni. Fizetés egyháztól 40%, a többi államségély. — Kötelesség: A presbitérium által kijelölt osztályok vezetése, orgonista-kántortanító helyettesítése, mindenféle belmissziói és egyházi adminisztrációs munkában való segédkezés. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő 21 nap. Református Lelkészi Hivatal.

Tiszamogyorós (Szabolcs megye) egyházközsége pályázatot hirdet **kántortanítói** állásra. Javadalom 20 értékegység és évi 55 pengő készpénz. Kötelesség törvényszerű. Pályázati határidő 21 nap.

A tuzséri református egyház pályázatot hirdet helyettes kántortanítói állásra. Javadalom államségély. Pályázati határidő 8 nap. Kérvények felszerelve Református Iskolaszéki Elnök, Tuzsér (Szabolcs m.) címre küldendők.

Cseréne Békés megyéből, gimnáziumi székelyről, tizenhat tanerős iskolától férfitanító, Debrecen közelében levő egyházközség tanítójával. Ajánlatok kiadóhivatalba küldendők.

Szerkesztői üzenetek.

Egyházmegyei tudósítóinktól elnézést kell kérnünk, mert a beküldött szövegeket már semmiképpen nem tudtuk beilleszteni a mostani számba. Ennek hármas akadálya volt: 1. a felelős szerkesztő ötnapos távolléte Hódmezővásárhelyen, generális vizitáción (az erről szóló híradás is csak a november 15-i számban jöhet); 2. Lapunk redukált terjedelme; 3. a Lap kéziratának cenzúrakötelezettsége, ami számunkra szintén idővesztés, úgy, hogy a Lapot legalábbis három nappal előbb le kell zárunk. Reméljük, hogy ilyen hármas akadály a jövőben nem fog bennünket gátolni.

TARTALOM:

Dr. Bodonhelyi József: Október 31.
Vitéz Úry Ferenc: Konfirmáció.
Dr. Tomay Dezső: Valamit tenni kell.
Gyászrovat. — Különlék. — Hivatalos értesítés. — Pályázati hirdetmények. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

KRAYER**Festékgár fióküzlete**
Debrecen,**Csapó-utca 13. szám alá költözött!**
Telefon 21-60.

Műkedvelői előadásokat rendezőknek
nélkülözhetetlen a most megjelent
SZIEBERT:
A MŰKEDVELŐ SZÍNJÁT SZÁS KÉZIKÖNYVE

ÁRA: 2 PENGŐ 50 FILLÉR

Tanácsal, útbaigazítással látja el a kezdő szervezőket és szereplőket, de hasznos utasításokat ad a gyakorlott és régi műkedvelőknek is. Az összeg beküldése ellenében bérmentve küldi meg a

„MÉLIUSZ” könyvkereskedés
DEBRECEN, Ferenc József-út 26. sz.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN

Telefon: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János 1819-ben.

Ipari-, mezőgazdasági-, háztartási-,
gázoltalmi- és légvédelmi cikkek.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöt és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

Gondtalanul szeresheti be

ősi és téli szükségleteit,

ha a **„TAKARÉKOSSÁG” RT.**

Bevásárlási rendszere
úttján eszközli azokat!

DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

Szeresse meg
a „TAKARÉKOSSÁG” RT. vásárlási igazolványát.
Díjtalanul boesátja rendelkezésére a Központi iroda.

100-féle cikket vásárolhat,
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,
ha szükségletét

az **„UNIO” Központi Hiteliroda**

cégei útján szerzi be.

Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbízható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, ha még nincs, igényelje irodánkban:

Piac u. 44. Marx-féle ház, földszint.

RUFF MIHALY

modern szobafestő, mázó
és bútorfényező vállalata

VÖRÖSMARTY-
UTCA 3. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 33-57.

**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK**

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.

**FOGLALKOZIK A BANK-
ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL**

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a **gáz** a legkényelmesebb;
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
a **gáz** melege pontosan szabályozható;
a **gáz** számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

A gázvezetékeket **5 évi részletre** készítjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük.

Fűzőt, tüzhelyet, aulogeysert, fürdő- és fűtőkályhát olcsón bérbeadunk.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

ÜGYELJÜNK A KERESZTNÉVRE!

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE

Szlezák László

harang- és ércön-
töde, harangfelszere-
lési és haranglábgyára

Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.

(Frangepán-u. mellett) SAJÁT HÁZI
Telefon: 291-3-53

KITÜNTETVE: Párisi vilákiállításán dísz-
oklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel,
több állami díszoklevéllel

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes
bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!

Előnyös fizetési feltételek!
Költségvetés és kiszállítás díjtalan!